

Положення
про організацію освітнього процесу
у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки

Затверджено
Вченою радою
Дніпропетровської
академії музики ім.М. Глінки
Протокол № 7
від «30» березня 2016р.

Голова Вченої ради ректор
Ю.М. Новіков

1. Загальні положення

1.1. Освітній процес у Комунальному вищому навчальному закладі "Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки" (надалі – Академія) – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері.

Освітній процес передбачає систему організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти на певному освітньому рівні вищої освіти відповідно до стандарту вищої освіти.

1.2. Зміст освіти – це науково-обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних рівнів вищої освіти. Зміст освіти визначається освітньо-професійною програмою підготовки, структурно-логічною схемою підготовки, навчальними програмами дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою та вищого навчального закладу і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також при проведенні навчальних занять та інших видів освітньої діяльності.

Освітня (освітньо-професійна) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ECTS, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної програми підготовки. Зміст освіти складається з нормативної та вибіркової частин. Нормативна частина змісту освіти визначається відповідним стандартом вищої освіти. Вибіркова частина змісту освіти визначається Академією.

1.3. Організація освітнього процесу в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки базується на Законі України "Про вищу освіту", стандартах вищої освіти, інших нормативно-правових актах законодавства України з питань освіти. Законодавство України про вищу освіту базується на Конституції України і складається із законів України "Про освіту", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про вищу освіту" та інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку.

1.4. Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ECTS, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (кваліфікації).

2. Освітній процес

2.1. Головна мета освітнього процесу – сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя, а також забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності.

Завдання освітнього процесу:

- здійснення творчої, мистецької, виховної діяльності, забезпечення культурного та духовного розвитку особистості;
- формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, вміння самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраною спеціальністю.

2.2. Принципи на яких ґрунтується освітній процес:

- доступність вищої освіти;
- незалежність здобуття вищої освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- міжнародна інтеграція та інтеграція системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи;
- наступність процесу здобуття вищої освіти;
- державна підтримка підготовки фахівців з вищою освітою для пріоритетних галузей економічної діяльності, напрямів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, науково-педагогічної та педагогічної діяльності;
- державна підтримка освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності університетів, академій, інститутів, коледжів, зокрема шляхом надання пільг із сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів вищим навчальним закладам, що провадять таку діяльність;
- сприяння здійсненню державно-приватного партнерства у сфері вищої освіти;
- науковість, гуманізм, демократизм, безперервність вищої освіти;
- відкритість формування структури і обсягу освітньої та професійної підготовки фахівців з вищою освітою.

2.3. Зміст навчання у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки складається з нормативної та вибіркової частин освітньо-професійної програми. Під час формування навчального плану визначається перелік обов'язкових дисциплін (максимум — 75% від загального обсягу кредитів ECTS). Загальний обсяг

вибіркових дисциплін має складає 25% від загального обсягу кредитів ECTS.

Розподіл змісту навчання відбувається згідно освітньо-професійної програми за циклами гуманітарної та соціально-економічної підготовки підготовки, природничо-наукової та фундаментальної підготовки, професійної та практичної підготовки.

Вивчення дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки зорієнтовано на формування світоглядних, психологічних, загальноекономічних та соціально-комунікативних компетенцій випускників, оволодіння досягненнями світової і вітчизняної культури, вільне самовизначення студентів у світоглядних позиціях, духовних інтересах і цінностях.

Оволодіння дисциплінами природничо-наукової та фундаментальної підготовки дозволяє формувати основні професійні компетенції випускника, розширити та поглибити знання з музично-теоретичних дисциплін, використовувати сучасні інформаційні технології.

Дисципліни циклу професійної і практичної підготовки забезпечують теоретичну підготовку та здобуття практичних навичок за спеціальністю і формують професійні компетенції, що становлять основу подальшої професійної діяльності випускника як викладача початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, викладача вищого навчального закладу, артиста (оркестру, ансамблю, хору), керівника (оркестру, ансамблю, хору), диригента (оркестру, ансамблю, хору), концертмейстера, музикознавця, артиста-вокаліста (оперного, камерного, естради), соліста-бандуриста, артиста-соліста-інструменталіста,.

Зміст навчання та його формування залежить від рівня вищої освіти та передбачає успішне виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-професійної програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти. Дніпропетровська академія музики ім. Глінки готує фахівців наступних ступенів вищої освіти:

- молодших спеціалістів (згідно до закону "Про вищу освіту" до 2020р.);
- бакалаврів;
- спеціалістів (згідно до закону "Про вищу освіту" до 2017р.).

Таблиця розподілу змісту освітньо-професійної програми та максимальний навчальний час за ступенями вищої освіти

	<i>молодший спеціаліст</i>	<i>бакалавр</i>	<i>спеціаліст</i>
<i>Термін навчання (років)</i>	2р. 10 міс.	4р.	1р.
Навчальний час загальної підготовки (кредитів ECTS)	180	240	60
Нормативна частина	135	180	45
Вибіркова частина	45	60	15

2.4. Структурно-логічна схема містить:

- перелік нормативних дисциплін;
- перелік вибіркових дисциплін;
- розподіл дисциплін за циклами навчання;
- види навчальних занять;
- загальний обсяг дисциплін в годинах та кредитах;
- аудиторне навантаження студента;
- обсяг часу на самостійну роботу.

Розподіл змісту навчання та навчального часу за циклами підготовки, відбувається згідно освітньо-професійній програмі.

2.5. На підставі освітньо-професійної програми розробляється навчальний план, який містить відомості про галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки) і спеціалізацію, освітній рівень та кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, блок обов'язкових навчальних дисциплін (навчальні курси, практики із вказаними кредитами ECTS і навчальними годинами), дані про кількість і форми семестрового контролю, атестації в екзаменаційній комісії, загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час та час, відведений на самостійну навчальну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

2.6. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який затверджується ректором Академії.

Обсяг одного кредиту ECTS для здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра, які вступили на перший курс вищих навчальних закладів з 1 вересня 2015 року становить 30 годин.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст» і «спеціаліст», а також студентів другого, третього і четвертого курсів, що навчаються за освітнім ступенем «бакалавр» обсяг одного кредиту ECTS залишається без змін.

Місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь визначаються навчальною програмою дисципліни.

Навчальна програма нормативної дисципліни є складовою стандарту вищої освіти. Навчальна програма вибіркової дисципліни розробляється вищим навчальним закладом.

Для кожної навчальної дисципліни, яка входить до освітньо-професійної програми, на підставі навчальної програми дисципліни та навчального плану складається робоча навчальна програма дисципліни, яка є нормативним документом вищого навчального закладу. Робоча навчальна програма дисципліни містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

2.7. Навчання студента здійснюється за індивідуальним навчальним планом. Індивідуальний навчальний план студента складається на підставі робочого навчального плану за кожною спеціалізацією і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркового навчальних дисциплін, вибраних студентом з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки. Індивідуальний навчальний план складається на кожний навчальний рік і затверджується начальником навчального відділу.

Вибіркові навчальні дисципліни, введені в освітньо-професійну програму

підготовки і включені до індивідуального навчального плану студента, є обов'язковими для вивчення. За виконання індивідуального навчального плану відповідає студент.

Вищий навчальний заклад надає студентам можливість користування навчальними приміщеннями, бібліотеками, навчальною, навчально-методичною і науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку.

За відповідність рівня підготовки студента до вимог стандартів вищої освіти відповідає керівник навчального структурного підрозділу (завідувач кафедри або голова предметно-циклової комісії).

2.8. Вибіркові дисципліни, які заплановані у навчальному плані, передбачають вивчення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, дисциплін природничо-наукової та фундаментальної підготовки, дисциплін професійної та практичної підготовки протягом всього періоду навчання, розпочинаючи з першого курсу.

Вибір дисциплін студент здійснює в кінці навчального року на наступний навчальний рік шляхом написання заяви на ім'я ректора Академії. Студенти 1-го курсу, після наказу про зарахування на навчання, пишуть заяви про бажання вивчати конкретні вибіркові дисципліни, передбачені на 1-му курсі, спортивні секції.

2.9. Графік освітнього процесу визначає терміни та розподіл за календарем:

- теоретичного навчання;
- контрольних заходів;
- атестації здобувачів вищої освіти;
- канікул.

Нормативний термін підготовки:

- молодший спеціаліст на базі базової середньої освіти – 3 роки, 10 місяців; 180 кредитів ECTS; на базі повної середньої освіти – 2 роки, 10 місяців; 180 кредитів ECTS;
- бакалавр – 4 роки, 240 кредитів ECTS;
- спеціаліст – 1 рік, 60 кредитів ECTS.

Тривалість навчального року становить для всіх курсів, окрім випускного: 42 тижні, з них: 36 тижнів – теоретичне навчання, 4 тижні – контрольні заходи, 2 тижні – канікули.

Навчальний рік розділено на два семестри:

- для молодших спеціалістів: 1 семестр – 19 тижнів, 2 семестр – 21 тижнів, на випускному курсі – 17 тижнів;
- для бакалаврів: 1 семестр – 19 тижнів, 2 семестр – 21 тижнів;
- для спеціалістів: 1 семестр – 19 тижнів, 2 семестр – 17 тижнів.

3. Форми навчання

3.1. Навчання в Комунальному вищому навчальному закладі "Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки" здійснюється за денною (очною) та заочною формою (тільки для бакалаврів).

3.2. Денна (очна) форма навчання є основною формою здобуття певного освітнього рівня з відривом від виробництва. Організація навчального процесу на денній (очній) формі навчання здійснюється вищим навчальним закладом згідно зі стандартом вищої освіти і даним Положенням.

3.3. Заочна форма навчання є формами здобуття певного освітнього рівня без відриву від виробництва. Організація навчального процесу на заочній формі

навчання здійснюється вищим навчальним закладом згідно з стандартом вищої освіти і даним Положенням з урахуванням передбачених чинним законодавством пільг для осіб, які поєднують роботу з навчанням.

4. Форми організації освітнього процесу

4.1. Освітній процес процес в Комунальному вищому навчальному закладі "Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки" здійснюється у таких формах: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

4.2. Основні види навчальних занять в Академії:

- лекція;
- практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- консультація.

4.3. Лекція – основна форма проведення навчальних занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою. Можливе читання окремих лекцій з проблем, які стосуються даної навчальної дисципліни, але не охоплені навчальною програмою. Такі лекції проводяться провідними вченими або спеціалістами для студентів та працівників в окремо відведений час.

Лекції проводяться лекторами – професорами і доцентами (науково-педагогічними та педагогічними працівниками), а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій.

Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях для однієї або більше академічних груп студентів.

Лектор, якому доручено читати курс лекцій, зобов'язаний перед початком відповідного семестру подати на кафедру (предметно-циклову комісію) складений ним конспект лекцій (авторський підручник, навчальний посібник), контрольні завдання для проведення підсумкового контролю, передбаченого навчальним планом і програмою для даної навчальної дисципліни.

Лектор, який вперше претендує на читання курсу лекцій, може бути зобов'язаний завідувачем кафедри (головою предметно-циклової комісії) до проведення пробних лекцій за участю викладачів та наукових співробітників кафедри (предметно-циклової комісії). Лектор зобов'язаний дотримуватися навчальної програми щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до студентів.

4.4. Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою. Практичне заняття проводиться з студентами, кількість яких не перевищує половини академічної групи.

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної

складності для розв'язування їх студентами на занятті. Вказані методичні засоби готуються викладачем, якому доручено проведення практичних занять, за погодженням з лектором даної навчальної дисципліни.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

4.5. Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні рейтингу з даної навчальної дисципліни.

4.6. Індивідуальне навчальне заняття проводиться зі студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальні навчальні заняття організуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану студента і охоплює повний обсяг навчальних занять для конкретного освітнього або кваліфікаційного рівня.

4.7. Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів, залежно від того, чи викладач консультиє студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається навчальним планом.

4.8. Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (реферати, анотації, курсові роботи) видаються студентам в терміни, передбачені вищим навчальним закладом.

Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно при консультиванні викладачем. Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома студентами.

Курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Порядок затвердження тематики курсових робіт і їх виконання визначається вищим навчальним закладом.

Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами.

Захист курсової роботи проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри чи предметно-циклової комісії за участю керівника курсової роботи.

4.9. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним

матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Згідно наказу МОН України від 26.01.2015р. № 47 Орієнтовно кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ECTS (денна форма навчання) для здобувачів ступеня бакалавра може становити від 50% до 33%. Таким чином самостійна робота становить від 50% до 66%.

Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах.

Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

4.10. Практична підготовка студентів у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття певного освітнього рівня і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь.

Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача Академії. Програма практичної підготовки та терміни її проведення визначаються навчальним планом. Організація практичної підготовки відбувається згідно до Положення про проведення практики студентів Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки.

4.11. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять, а також академічних концертів і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою або предметно-цикловою комісією.

Академічний концерт – форма поточного контролю, яка передбачає концертне виконання програми, засвоєної за певний період.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр,

що проводиться як контрольний захід. Студент має право не складати семестровий екзамен і отримати підсумкову семестрову рейтингову оцінку, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів, набрав кількість балів, яка відповідає позитивній (за національною шкалою) підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу. Семестровий залік планується при відсутності екзамену і передбачає обов'язкову присутність студентів.

Екзамени складаються студентами в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом. Вищий навчальний заклад може встановлювати студентам індивідуальні терміни складання заліків та екзаменів. При використанні рейтингової системи оцінювання екзамени можуть не проводитись.

Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше, як за місяць до початку сесії. Порядок і методика проведення заліків та екзаменів визначаються вищим навчальним закладом.

Результати підсумкового контролю якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни подаються за шкалою ECTS, національною та 100-бальною шкалою і вносяться в журнал, екзаменаційну відомість та індивідуальний план студента.

В Академії запроваджена рейтингова система оцінювання знань студентів. Рейтингова система оцінювання має за мету оцінку систематичності та успішності навчальної роботи студента. Вона формується на засадах накопичення рейтингових балів за різноманітну навчальну діяльність студента за певний період навчання.

Контроль за якістю знань відбувається згідно з Положенням про критерії оцінювання знань і вмінь студентів у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки. Положення регламентує критерії оцінювання знань і вмінь студентів згідно з наступною шкалою оцінювання відповідності підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кожна кафедра (предметно-циклова комісія) розробляє та затверджує рейтингові системи оцінювання з кожної дисципліни, які є невід'ємними складовими їх робочих навчальних програм.

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів (60 і більше) мають можливість отримати підсумкову оцінку відповідно до набраного рейтингу з навчальної дисципліни згідно з таблицею. У разі, коли з навчальної дисципліни передбачений семестровий залік, студенти, які набрали 60 балів і більше, отримують оцінку «зараховано», 35-59 балів – «не зараховано з можливістю повторного складання», менше 35 балів – «не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни».

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з дисципліни більше 35, але менше 60 балів, тобто отримали оцінку «незадовільно», зобов'язані скласти екзамен (залік).

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з дисципліни менше 35 балів, не допускаються до екзамену (заліку) з цієї дисципліни і мають академічну заборгованість, яку вони повинні ліквідувати шляхом її повторного вивчення протягом наступного навчального року. Студенти, які після повторного складання екзамену (заліку) не покращили свій рейтинг (набрали менше 60 балів) відраховуються з навчального закладу.

Студенти, які за результатами семестрового контролю отримали більш 5 незадовільних оцінок – відраховуються за невиконання навчального плану.

Для студентів, які з поважних причин, підтверджених документально, пропустили значну частину навчальних занять в семестрі, можуть бути встановлені індивідуальні графіки виконання робіт. Такі графіки затверджуються проректором з навчальної роботи Академії.

Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

- завершення навчання за відповідною освітньою програмою;
- власне бажання;
- переведення до іншого навчального закладу;
- невиконання навчального плану;
- порушення умов договору (контракту), укладеного між вищим навчальним закладом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- інші випадки, передбачені законом.

Особа, відрахована з вищого навчального закладу до завершення навчання за освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ECTS.

Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між вищими навчальними закладами.

Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність,

протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти.

Особа, відрахована з вищого навчального закладу до завершення навчання за відповідною освітньою програмою, має право на поновлення на навчання в межах ліцензованого обсягу вищого навчального закладу.

Поновлення на навчання осіб, відрахованих з вищих навчальних закладів або яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів вищої освіти здійснюються, як правило, під час канікул.

Порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, а також порядок надання їм академічної відпустки визначаються положенням, затвердженим Міністерством освіти і науки України.

4.12. Атестація здобувачів вищої освіти.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Атестація осіб, які здобувають відповідний ступінь вищої освіти здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до Положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою Академії.

Вищий навчальний заклад на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на певному рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

5. Навчальний час студента, облікові одиниці навчального часу студентів

5.1. Навчальний час студента визначається кількістю облікових одиниць часу, відведених для здійснення програми підготовки на даному освітньому рівні.

Обліковими одиницями навчального часу студента є академічна година, навчальні день, тиждень, кредит ECTS, семестр, курс, рік.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість академічної години становить, як правило, 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин (надалі "пара").

Навчальний день – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 9 академічних годин.

Навчальний тиждень – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 54 академічних годин.

Кредит – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання. Обсяг одного кредиту ECTS становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів.

Навчальний семестр – складова частина навчального часу студента, що закінчується підсумковим семестровим контролем. Тривалість семестру

визначається графіком навчального процесу. Облік навчального часу здійснюється у кредитах ECTS та академічних годинах.

Навчальний курс – завершений період навчання студента протягом навчального року. Тривалість перебування студента на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Сумарна тривалість канікул протягом навчального курсу, крім останнього, становить не менше 8 тижнів. Початок і закінчення навчання студента на конкретному курсі оформляються відповідними (перевідними) наказами.

Навчальний рік триває 12 місяців, розпочинається, як правило, 1 вересня і для студентів складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, екзаменаційних сесій, вихідних, святкових і канікулярних днів.

5.2. Навчальні дні та їх тривалість визначаються річним графіком освітнього процесу. Вказаний графік складається на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів, погоджується і затверджується в порядку і в терміни, встановлені вищим навчальним закладом. Навчальні заняття в Академії (та її структурних підрозділах) тривають 1 або 2 академічні години з перервами між ними і проводяться за розкладом.

Розклад має забезпечити виконання навчального плану в повному обсязі щодо навчальних занять.

Забороняється відволікати студентів від участі в навчальних заняттях та контрольних заходах, встановлених розкладом, крім випадків, передбачених чинним законодавством

6. Робочий час викладача

Робочий час науково-педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків. Робочий час педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, методичної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах провадять навчальну, методичну, наукову (мистецьку) та організаційну діяльність.

Педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у вищих навчальних закладах провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність.

Робочий час науково-педагогічних працівників становить 36 годин на тиждень.

До навчального навантаження викладачів, згідно з Законом України «Про вищу освіту», крім навчальних занять, зараховуються керівництво курсовими й кваліфікаційними роботами, практиками, передекзаменаційні консультації, проведення вступного і підсумкового контролю у всіх формах, інша робота науково-педагогічних працівників спрямована на забезпечення освітнього процесу згідно діючих навчальних планів і програм.

Максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника не може перевищувати 600 годин на навчальний рік. (Абзац третій частини другої статті 56 розділу XV Закону України «Про вищу освіту» набирає чинності з 1 вересня 2015 року).

Академія поступово здійснює перехід з 900 до 600 годин навчального навантаження, тобто у 2015/2016 навчальному році можна встановити максимальне навантаження $900 - ([900 - 600] : 4) = 825$ годин. За такою схемою орієнтовне максимальне навчальне навантаження на 2016/2017 навчальний рік складатиме 750

годин; на 2017/2018 навчальний рік – 675 годин; на 2018/2019 навчальний рік – 600 годин.

Види навчальної роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників відповідно до їх посад встановлюються вищим навчальним закладом за погодженням профспілковим органом.

Обсяг навчальних занять, доручених для проведення конкретному викладачеві виражений в облікових (академічних) годинах, визначає навчальне навантаження викладача.

Види навчальних занять, що входять в обов'язковий обсяг навчального навантаження викладача відповідно до його посади, встановлюються кафедрою (предметно-цикловою комісією).

Мінімальний та максимальний обов'язковий обсяг навчального навантаження викладача в межах його робочого часу встановлює вищий навчальний заклад з урахуванням виконання ним інших обов'язків (методичних, наукових, організаційних) і у порядку, передбаченому його статутом та колективним договором.

Залучення науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників до роботи, не передбаченої трудовим договором, може здійснюватися лише за їхньою згодою або у випадках, передбачених законодавством.

У випадках виробничої необхідності викладач може бути залучений до проведення навчальних занять понад обов'язковий обсяг навчального навантаження, визначений індивідуальним робочим планом, в межах свого робочого часу. Додаткова кількість облікових годин встановлюється вищим навчальним закладом і не може перевищувати 0.25 мінімального обов'язкового обсягу навчального навантаження.

Зміни в обов'язковому навчальному навантаженні викладача вносяться в його індивідуальний робочий план.

Графік робочого часу викладача визначається розкладом аудиторних навчальних занять і консультацій, розкладом або графіком контрольних заходів та іншими видами робіт, передбаченими індивідуальним робочим планом викладача. Час виконання робіт, не передбачених розкладом або графіком контрольних заходів, визначається викладачем та вноситься ув індивідуальний план.

Викладач зобов'язаний дотримуватися встановленого графіка робочого часу. Забороняється відволікати викладачів від проведення навчальних занять та контрольних заходів, передбачених розкладом.